

LÜHIKROONIKA

3.–6. juunini peeti Šotimaal Aberdeenis rahvusvahelise etnoloogia ja folkloori ühenduse SIEF (Société Internationale d'Ethnologie et de Folklore) 17. kongress „Unwriting”. Eestist osalesid maailma etnoloogide, folkloristide ja antropoloogide suurfoorumil Eesti Kirjandusmuuseumi teadlased Liisi Laineste, Mare Kalda, Eda Kalmre, Mare Kõiva, Inna Lisniak, Liina Saarlo, Kati Kallio, Janika Oras, Tanel Torn, Mia Marta Ruus, Mari Väina ja Lona Päll. Tartu Ülikooli folkloriste esindasid Elo-Hanna Seljamaa, Kirsti Jõesalu, Madis Arukask ja Anastasiya Astapova. Eesti Rahva Muuseumi ja Tartu Ülikooli etnoloogidest esinesid Art Leete, Aimar Ventsel, Karin Leivategija, Indrek Jääts, Pille Runnel, Piret Koosa, Agnes Aljas ja Marleen Metslaid.

11. juunil toimus Tallinnas Underi ja Tuglase Kirjanduskeskuses sinihumanitaaria aiaseminar, mis oli ettevalmistav tiiva- ja/või uimesirutus ajakirja Methis 2026. aastal ilmuvale erinumbrile. Sektisioonis „Vesi ja veelendid” esinesid Timo Maran ja Sara Bedard-Goulet („Remembered Umwelt: Octopuses and Humans in Contemporary Fiction”), Elnara Taidre („Kala kui avatud kujund Ülo Soosteri vormiotsingutes ja kunstnikufilosoofias”), Elle-Mari Talivee ja Taavi Talivee („Marie Underi merilehmad ja Christoph Kolumbuse merineitsid”). Sektsioonis „Vesi ja kuivamaaolendid” astusid üles Kaarina Rein („Neljast elemendist ja eriti veest Academia Gustavianas”), Ene-Reet Soovik („Inimene ja jõgi Emajõe Ateenas Eesti XX sajandi kirjanduses”) ja Katre Kikas („Vesi mölder Märt Siipsoni omaeluloolistes kirjutistes”). Seminari korraldasid Underi ja Tuglase Kirjanduskeskus, Tartu Ülikooli semiootika osakond ja Tallinna Ülikooli keskkonnaajaloo keskus KAJAK.

11.–14. juunil peeti Soomes Turu linnas NEFK (Nordic Ethnology and Folklore Conference) konverentsisarja 36. foorum „Nordic 2.0 and beyond”. Paneelis, mille ettekanded keskendusid elu võimalikkusele kriiside ajal, esines Eesti Kirjandusmuuseumi teadur Anastasiya Fiadotava („Interesting times require interesting solutions: reacting to crisis with humour”). Sessioonil „Põhjamaade humanitaaria ajaloolises vaates” esinesid Liina Saarlo ja Kati Kallio („Idealized and practical typology: About the role of persons and ideologies in disputes concerning the indexing of runosongs”) ning Art Leete („Ambivalences of the Soviet Estonian ethnographic endeavour”). Põhjamaise pärandi paneelis analüüsisid Ave Gorsič ja Taive Särg EKM-i interaktiivset näitust („Enter woodland spirits: Staging the values”). Mineviku, oleviku ja tuleviku üleloomulikke olendeid käsitlenud paneelis rääkis Risto Järv 1789. aastal Turus ilmunud teose „Mythologia Fennica” inspireerivast mõjust eesti kultuurile („The transformation of mythology and its figures in Kr. Ganander's / Kr. J. Peterson's *Finnische Mythologie*”). Pihla Maria Siim jätkas hargmaisuse uuringutulemuste tutvustamist (ettekanne „Mixed-citizenship couples at the borders of belonging” koos Mimosa Suantamaga) paneelis, mis keskendus sarnasuse ja erisuse kogemisele. Etnoloogias üha rohkem tähelepanu pälvivale parandamise ja taastamise teemale pühendatud ettekande „Repair: Heritage of care and sustainability” pidas Tenno Teidearu.

12. juunil oli Eesti Rahva Muuseumi sarjas „Professorid ERM-is” hooaja viimane kohtumine. Semiootik Maarja Ojamaa ja kirjandusteadlane Jaak Tomberg arutlesid, mis saab lugemisest tehisaru ajastul. Räägiti lugemisest kui kriitilisest ja kultuurilisest tegevusest, paberraamatu tähen-

dusest digikeskkonnas ning sellest, kas ja kuidas saab tehisaru toetada või ohustada inimeste suhet tekstidesse. Vestlust juhtis Marek Tamm.

13. juunil toimus Eesti Kirjandusmuuseumis seminar „Tekstoloogiast raamatuteaduseni. Eva Aaver ja Ingrid Loosme 100”. 14. juunil möödus 100 aastat Pärnust pärit kaksikõdede Eva Aaveri ja Ingrid Loosme sünnist. Oma elutöö tegid nad Tartus: Eva Aaver kirjandusteadlase ja tekstoloogina Eesti Kirjandusmuuseumi kultuuriloolises arhiivis, Ingrid Loosme raamatuteadlasena Tartu ülikooli raamatukogu käsikirjade ja haruldaste raamatute osakonnas. Kumbki oli oma uurimisvaldkonna teerajaja: Aaver editiooniteoreetiku ja tekstoloogina, Loosme Eesti rahvusliku ärkamise aegse kirjastustegevuse uurijana. Ettekannetega esinesid Kristi Metste („Tekstoloogiast Eesti Kultuuriloolises Arhiivis”), Heli Laanekask („Eva Aaverit mäletades”), Sirje Olesk

(„Eva Aaver Koidula uurijana”), Marek Rand („Meenutades Ingrid Loosmet, raamatuteadlast, arhivaari, kaasteelist”) ja Enn Lillemets („Kaja Kärner kaksikutega Ado Vabbe kannul”).

27. juunil korraldas Emakeele Selts Tartus LVIII J. V. Veski päeva „Rahva keel ja raamatu keel: eesti kirjakeele lugu”. Ettekannetega esinesid Külli Habicht („Julius Mägiste vana kirjakeele uurijana”), Annika Viht („Eestlased ja sakslased suhtlemas Anton Thor Helle „Lühikese sissehuhatuse” (1732) dialoogides”), Helle Metslang ja Külli Habicht („Olla saksa pärane või eestipärane? Eestlaste kirjakeele jooni XIX sajandil”), Jüri Viikberg („Kirjakeele tõusulaine XIX sajandi teisel poolel”), Karl Pajusalu („Kas eesti kirjakeele ajalugu lõpeb XX sajandi algusega?”) ja Jüri Valge („Kettunen ületas ekvaatori”). Emakeele Seltsi aastaraamatut 70 (2024) tutvustas peatoimetaja Reili Argus.